DEDDF Y COMISIWN ARCHWILIO 1998

Cyfrifon, y Comisiwn Archwilio Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru a Lloegr, wedi eu paratoi yn unol â pharagraffau 11(1) ac 11(2) o Atodlen 1 i Ddeddf y Comisiwn Archwilio 1998, ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Hydref 1999, yn ogystal â Thystysgrif ac Adroddiad y Rheolydd ac Archwilydd Cyffredinol ar y cyfrifon hynny. (Yn dilyn Papur Rhif 592 o 1998-99.)

Cyflwynwyd yn dilyn Deddf y Comisiwn Archwilio 1998, paragraffau 11(1) ac 11(2), Atod. 1

Y Comisiwn Archwilio Dros Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru a Lloegr Cyfrifon 1998–99

ARCHEBWYD GAN Y TY CYFFREDIN I'W ARGRAFFU AR 12 GORFFENNAF 2000
Cyflwynwyd i'r cynulliad cecdlaethol ar 12 Gorffennaf 2000

LLUNDAIN: Y Llyfrfa—Stationery Office **14 July 2000**
HC 696 **£●**

Cynnwys

	Tudalen
Rhagair	**1**
Datganiad ar y system o Rheolaeth Ariannol Fewnol	**7**
Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolydd a'r Archwilydd Cyffredinol I Dair' Senedd ac i Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru	**8**
Cyfrif Incwm a Gwariant	**9**
Mantolen	**10**
Datganiad Llif Arian Parod	**11**
Nodau I'r Cyfrifon	**12**
Cyfarwyddyd y Cyfrifon	**23**
Atodlen 1	**25**
Atodlen 2	**26**

Rhagair i'r cyfrifon

Datganiad Cyfrifon a baratowyd ar ffurf a gyfarwyddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol, a gyda chymeradwyaeth y Trysorlys, yn unol â pharagraffau 11(1) a 11(2) o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998.

Caiff swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â'r Comisiwn eu harfer ar y cyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau, Ysgrifennydd Gwladol Cymru neu Gynulliad Cenedlaethol Cymru (fel y bo'n briodol) a'r Ysgrifennydd Gwladol dros lechyd.

Y Cefndir Statudol

1. Sefydlwyd y Comisiwn Archwilio dros Awdurdodau Lleol yng Nghymru a Lloegr (y Comisiwn) ar 21 Ionawr 1983 gan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1982. Corff corfforaethol yw'r Comisiwn a ddaeth yn weithredol ar 1 Ebrill 1983. Ar 1 Hydref 1990 daeth yn gyfrifol am archwiliadau allanol o'r Gwasanaeth lechyd Gwladol a newidiwyd ei enw yn Comisiwn Archwilio dros Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth lechyd Gwladol yng Nghymru a Lloegr.

Cafodd Deddf cydgrynhoi sef Deddf Comisiwn Archwilio 1998, gydsyniad brenhinol ym mis Mehefin 1998.

Ymestynnwyd cyfrifoldebau'r Comisiwn ymhellach gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999. O dan y Ddeddf hon, bydd archwilwyr a benodwyd gan y Comisiwn yn archwilio Cynlluniau Perfformiad Gwerth Gorau (CPGGau) yr awdurdodau lleol a bydd y Comisiwn yn gyfrifol am archwilio'r modd y mae'r awdurdodau'n cydymffurfio â gofynion y Ddeddf.

2. Penodir Aelodau'r Comisiwn gan yr Ysgrifennydd Gwladol am gyfnod o dair blynedd fel arfer.

3. Cymeradwyir penodiad y Rheolwr Archwilio (am gyfnod o dair blynedd fel arfer) gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Cadeirydd	*Contract yn dod i ben ar*
Mr C R E Brooke	30/11/1998
Y Fonesig Helena Shovelton DBE (o 17/12/1998)	30/11/2001
Dirprwy Gadeirydd	
Mr J D Orme FCA	31/10/2000
Aelordau	
Mr R A Arthur	30/09/2002
Ms J Baddeley (o 1/9/1999)	31/10/2002
Dr J Carson	30/06/2001
Mr J R Foster OBE	31/10/2001
Mrs A Fresko	30/06/2002
Y Fonesig Deirdre Hine DBE	Wedi ymddiswyddo 30/09/1999
Ms K Jenkins	30/06/1999
Syr Peter Kemp FCA	30/06/1999
Ms R Lowe	30/06/2001
Yr Athro S Richards	31/10/2000
Ms H Rowland	30//06/2001

Cadeirydd	*Contract yn dod i ben ar*
Syr Peter Soulsby	31/10/2000
Mrs I Tarry CBE	31/10/2000
Syr Ron Watson CBE	31/10/2001
Syr David Williams CBE	31/10/2000
Mr B Wolfe (from 1/9/1999)	31/10/2002
Ms E Filkin (o 1/11/1999)	31/10/2002
Syr Graham Hart (o 1/11/1999)	31/10/2002

Y Rheolwr Archwilio

Mr A W Foster

Dletswyddau'r Comisiwn

4. Nodir isod grynodeb Wr prif ddyletswyddau a'r pwerau a roddwyd i'r Comisiwn o dan Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998 (Deddf 1998) a Deddf Llywodraeth Leol 1999 (Deddf 1999). Am arweiniad manylach, dylid cyfeirio at yr adrannau perthnasol o'r Deddfau.

Dyletswyddau	*Dedff 1998 Act adran*	*Deddf 1999 Act adran*
Penodi archwilwyr	3	
Paratoi ac arolygu'r Côd Ymarfer Archwilio a'r Côd Ymarfer er mwyn archwilio Cynlluniau Perfformiad Gwerth Gorau (CPGGau).	4	8
Pennu graddfa neu raddfeydd ffioedd er mwyn archwilio cyfrifon, archwilio CPGGau ac arolygiadau Gwerth Gorau.	7	8 a 12
Gwneud trefniadau i ardystio ceisiadau am grantiau, cymorthdaliadau, neu unrhyw geisiadau neu adenillion o'r fath a dderbyniwyd gan gorff archwiliedig ar gaffs y corff clan sylw.	28	
Gwneud neu hyrwyddo astudiaethau cymharu ac astudiaethau eraill i'w alluogi i wneud argymhellion dros wella darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddarparu gwasanaethau; a thros wella rheolaeth ariannol a mathau eraill o reolaeth.	33	
Gwneud neu hyrwyddo astudiaethau ar y modd y mae gweithredu unrhyw ddarpariaeth statudol, neu unrhyw gyfarwyddyd neu arweiniad a roddir gan un o weinidogion y goron yn effeithio ar ddarbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddarparu gwasanaethau, neu ar reolaeth ariannol cyrff archwiliedig (ac eithrio cyrff y gwasanaeth iechyd).	34	
Cyfarwyddo cyrff perthnasol i gyhoeddi gwybodaeth a fydd yn hwyluso'r gwaith o dynnu cymariaethau rhwng y gwahanol gyrff perthnasol: a rhwng gwahanol flynyddoedd ariannol.	44	
Arolygu'r modd y mae awdurdod yn cydymffurfio ag agwedd benodol ar werth gorau os caiff gyfarwyddyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol i wneud hyn.	10	

Pwerau	*Dedff 1998 Act adran*	*Deddf 1999 Act adran*
Arolygu'r modd y mae awdurdod yn cydymffurfio â gwerth gorau yn ôl gofynion Rhan 1 o'r Ddeddf.	10	
Cyfarwyddo archwiliwr i gynnal archwiliad arbennig os yw'n ymddangos i'r Comisiwn fod hynny'n ddymunol; neu ar gais etholwr llywodraeth leol, ac eithrio mewn un o gyrff y gwasanaeth iechyd.	25	
Archwilio cyfrifon corff, gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol, a chytundeb y corff, yr ymddengys i'r Ysgrifennydd Gwladol ei fod yn gysylltiedig a llywodraeth leol neu'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol; ac nid yw'n gorff yn ddarostyngedig i archwiliad.	29	
Ar gais unrhyw gorff archwiliedig, hyrwyddo neu wneud astudiaethau gyda'r bwriad o wella darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli neu weithredu'r corff archwiliedig.	35	
Ar gais cyrff addysgol penodol, hyrwyddo neu wneud astudiaethau gyda'r bwriad o wella darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli neu weithredu cyrff addysgol penodol.	36	
Ar gais yr Ysgrifennydd Gwladol, cynorthwyo unrhyw astudiaeth gyda'r bwriad o wella darbodusrwydd, effeithlonrwydd, effeithiolrwydd ac ansawdd perfformiad awdurdodau lleol wrth gyflawni eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.	37	
Ar gais yr Ysgrifennydd Gwladol, cynorthwyo unrhyw astudiaeth gyda'r bwriad o wella darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ac ansawdd perfformiad awdurdodau Ileol wrth gyflawni eu swyddogaethau parthed gweinyddu budd-daliadau tai a'r budd-dâl treth gyngor.	38	
Hwyrach y bydd y Gorfforaeth Tai a'r Comisiwn yn cytuno ar raglenni o astudiaethau cymharu gyda'r bwriad o alluogi'r Comisiwn i wneud argymhellion dros wella darbodusrwydd, Jeffeithlonrwydd ac effeithiolrwydd landlordiaid cymdeithasol cofrestredig.	40	
Ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gorff archwiliedig roi gwybodaeth benodol i'r Comisiwn y mae ei hangen arno at ddiben gyflawni ei swyddogaethau.	48	

Darpariaeth Ariannol

5. Mae Deddf 1998 (paragraff 8 o Atodlen 1) yn rhoi'r dyletswydd ar y Comisiwn i reoli ei faterion fel na fydd ei incwm o ffioedd ac incwm arall, os ychwanegir y naill flwyddyn at y llall, yn llai na'i wariant y gellir ei godi yn briodol ar ei gyfrif incwm a gwariant. Mae hyn yn berthnasol ar wahân i wahanol feysydd swyddogaethol gwaith o fewn y Comisiwn.

Nod y Comisiwn yw cynhyrchu digon o warged i fodloni ei ofynion cyfalaf gwaith ei hun, a darparu cronfeydd wrth gefn rhag ymgyfreitha posibl. Mae gan y Comisiwn

rwymedigaeth achlysurol fel y nodir yn nodyn 20 i'r cyfrifon hyn parthed ei indemniad ar gyfer archwilwyr penodedig rhag costau a gafwyd mewn perthynas ag achosion Ilys sy'n deillio o'u harfer o swyddogaethau cyfreithiol arbennig. Gall unrhyw gostau sy'n deillio o dan delerau'r indemniad fod yn sylweddol, ond ni ellir rhagweld eu hamseriad. Nodir cronfeydd wrth gefn y Comisiwn yn nodyn 13 i'r cyfrifon hyn, ac maent fel y ganlyn:

	1999	*1998*
	£m	*£m*
Llywodraeth Leol	6,902	6,384
Iechyd	4,110	4,113
	11,012	10,497

Nod y Comisiwn yw talu pob un o'i gyflenwyr o fewn cyfnod rhesymol i dderbyn ei anfoneb ac ymhob achos o fewn 30 diwrnod. Mae'n bolisi gan y Comisiwn i dalu pob un o'i gredydwyr yn brydlon yn unol â Chôd Talu'n Brydlon Cydffederasiwn Diwydiannau Prydain. Ar 31 Hydref 1999 27 diwrnod oedd nifer gyfartalog y diwrnodau yr oedd anfonebau yn weddill (1998 - 17 diwrnod heb gynnwys costau yn ymwneud ag achos ymgyfreitha mawr nad yw'n cynnwys credydwyr masnach arferol y Comisiwn).

Cyfle Cyfartal a Chyflogeion yn cymryd rhan

6. Polisi'r Comisiwn yw sicrhau na chamwahaniaethir yn erbyn cyflogeion presennol ac ymgeiswyr am swyddi ar sail rhyw, statws priodasol, hil, crefydd, lliw, tarddiad ethnig, oedran, cyfeiriadedd rhywiol neu anabledd personol. Ymgynghorir â'r cyflogeion yn rheolaidd mewn modd ffurfiol trwy Bwyllgor Negydu ar y Cyd sydd hefyd yn negydu tâl ac amodau â'r rheolwyr.

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol

7. Yn unol â pharagraff 11(1) o Atodlen 1 i Ddeddf 1998 mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru wedi cyfarwyddo'r Comisiwn i baratoi Datganiad Cyfrifon. Cyhoeddir y Cyfarwyddyd Cyfrifon hwn fel atodiad i'r cyfrifon hyn. Paratoir y cyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun teg a chywir o sefyllfa'r Comisiwn ar ddiwedd y flwyddyn ynghyd â'i incwm a'i wariant a'i lifau ariannol ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol Pr Comisiwn:

- dilyn y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifenyddion Gwladol, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol, a defnyddio polisïau cyfrifo priodol mewn modd cyson;
- Ilunio barn ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- nodi a ddilynwyd y safonau cyfrifo perthnasol, gan ddatgelu ac egluro unrhyw wyro perthnasol yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail parhad busnes oni fydd hynny'n amhriodol;
- paratoi cyfrifon cost hanesyddol wedi'u haddasu os yw hynny'n berthnasol. Ni pharatowyd y rhain am nad yw'r addasiadau sydd eu hangen yn berthnasol i gyfrifon y Comisiwn.

O dan baragraff 11(4) o Atodlen 1 i Ddeddf 1998, ynghyd â darpariaeth bellach o dan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 mae'n ofynnol i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol gyflwyno'r cyfrifon hyn ynghyd â'i adroddiad arnynt ger bron y Senedd a'r Cynulliad Cenedlaethol.

Yn unol â pharagraff 14(2) o Atodlen 1 i Ddeddf 1998 ynghyd â darpariaeth bellach o dan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 cyflwynir adroddiad blynyddol y Comisiwn ar gyflawni ei swyddogaethau ger bron yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau i'w gyflwyno ger bron dau ŷ'r Senedd a Chynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae'r adroddiad yn cynnwys arolwg o'r flwyddyn flaenorol ynghyd â rhagolwg o ddatblygiadau at y dyfodol ac fe'i cyflwynir ar y cyd â'r cyfrifon hyn.

Mae Adran yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau wedi penodi'r Rheolwr Archwilio fel Swyddog Cyfrifo'r Comisiwn. Nodir ei gyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifo, gan gynnwys ei gyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'n atebol drosto ynghyd â chadw cofnodion cywir, yn y Memorandwm Swyddogion Cyfrifo Cyrff Cyhoeddus Anadrannol.

Rheoli Corfforaethol

8. Mae'r Comisiwn yn ymrwymedig i'r safonau uchaf o broffesiynoldeb ymhob un o'i weithrediadau ac i gydymffurfio â'r agweddau perthnasol ar y Côd Arfer Gorau fel y'i cyhoeddwyd gan Bwyllgor Cadbury ar Agweddau Ariannol ar Reolaeth Gorfforaethol ym mis Rhagfyr 1992.

Cyfarfu'r Comisiwn 11 gwaith yn ystod y flwyddyn i ymdrin â busnes y Comisiwn. Mae rhestr o'r Comisiynwyr ar ddechrau'r Rhagair i'r Cyfrifon. Yn ogystal â chyfarfodydd rheolaidd y Comisiwn, sefydlwyd pum Panel i arolygu ac ystyried eitemau penodol. Caiff cylchoedd gorchwyl ac aelodaeth pob un o'r Paneli eu harolygu'n rheolaidd.

Roedd aelodaeth y Paneli ar 31 Hydref 1999 fel a ganlyn:

	Panel Ymgynghorol y Comisiwn	*Archwilio*	*Prynu a Rheoli Ansawdd*	*Yr Archwiliad Dosbarth*	*Gwerth Gorau a GAA*
Syr Ron Watson CBE	✓	✓		✓	
Mr J D Orme FCA	✓		✓		
Mr J R Foster OBE			✓		✓
Ms H Rowland			✓		✓
Mrs I Tarry CBE			✓		
Mrs A Fresko	✓			✓	✓
Mr R A Arthur				✓	✓
Ms R Lowe				✓	✓
Syr David Williams CBE					
Y Fonesig Helena Shovelton	✓				✓
Syr Peter Soulsby		✓		✓	✓
Yr Athro S Richards					✓
Dr J Curson		✓			
Mr B Woolfe		✓			
Cadeiryyddion y Paneli	Y Fonesig Helena Shovelton Nodyn 1	Syr Ron Watson	Jeremy Orme	Adrienne Fresko	Y Fonesig Helena Shovelton

Nodyn 1: Mae hwn yn gweithredu fel Panel Cydnabyddiaeth y Comisiwn

Panel Ymgynghorol y Comisiwn

Mae Panel Ymgynghorol y Comisiwn yn cynnwys Cadeirydd y Comisiwn a Chadeiryddion pob un o'r Panel! eraill. Mae'n ystyried y prif faterion sy'n deillio o waith y Paneli eraill gan gyflwyno adroddiadau ar yr ystyriaethau hynny i'r Comisiwn Ilawn. Mae hefyd yn sicrhau bod y polisïau cydnabyddiaeth yn adlewyrchu anghenion y Comisiwn a'r farchnad y mae'n gweithredu ynddi. Fel rhan o'r cyfrifoldebau hyn, mae'r Panel yn cymeradwyo cydnabyddiaeth y Rheolwr a'r Cyfarwyddwyr ac achosion penodol yn ymwneud ag ymddeol yn gynnar neu ymddeol oherwydd salwch ynghyd â chytundebau diswyddo. Cyfarfu wyth gwaith yn ystod y flwyddyn.

Y Panel Archwilio

Mae'r Panel Archwilio, dan gadeiryddiaeth Syr Ron Watson, yn cyfarfod bob chwarter fel arfer ac yn ystod y flwyddyn cyfarfu purr gwaith. Ei dasgau allweddol yw:

- Cytuno ar y rhaglen archwilio mewnol ar gyfer y flwyddyn i ddod, a derbyn adroddiadau'r archwiliwr mewnol. Mae hefyd yn monitro perfformiad yr archwilwyr mewnol a'r modd y caiff argymhellion archwiliadau eu gweithredu;
- Derbyn llythyr rheoli yr archwiliwr allanol, ac adroddiadau gan staff y Comisiwn ar y cynnydd a wneir wrth gyflwyno unrhyw argymhelliad o bwys i newid gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol. Mae gan yr archwilwyr allanol a'r archwilwyr mewnol fel ei gilydd fynediad uniongyrchol i gadeirydd y Panel Archwilio;
- Ystyried a chyflwyno adroddiadau ar ddigonolrwydd a manwl gywirdeb cyfrifon, gwybodaeth a rheolaethau rheoli.

Paneli Eraill

Prif amcanion y 3 Phanel eraill yw:

Mae'r Panel Prynu a Rheoli Ansawdd yn argymell penodiadau archwilwyr, goruchwylio'r gwaith o lunio cyngor technegol a roddir i'r archwilwyr a sicrhau bod ansawdd eu gwaith yn bodloni'r safonau a bennwyd gan y Comisiwn.

Mae Panel yr Archwiliad Dosbarth (AD), sef darparwr archwiliad mewnol y Comisiwn, yn gweithredu'n Iled annibynnol o fewn y fframwaith rheoliadol. Mae Panel yr Archwiliad Dosbarth yn goruchwylio a chynghori ar strategaeth a pherfformiad yr AD gan sicrhau bod y Comisiwn llawn yn ystyried materion AD perthnasol, Ile y bo'r angen.

Mae'r Panel Gwerth Gorau a GAA yn datblygu strategaeth GAA y Comisiwn ac yn monitro prosesau GAA, o'r broses o ddethol astudiaethau hyd at eu cyflwyno'n lleol. Mae'n goruchwylio gwaith y Comisiwn wrth ddatblygu cronfeydd data cymharu ac yn datblygu ymagwedd y Comisiwn tuag at Werth Gorau.

Y Flwyddyn 2000

9. Cymerodd y Comisiwn Archwilio gamau i sicrhau bod y systemau busnes allweddol, gan gynnwys cyfrifiaduron, meddalwedd, a chyfarpar cyfathrebu, yr oedd eu hangen arno i barhau â'i fusnes yn parhau i weithredu cyn, yn ystod ac ar of 1 Ionawr 2000.

Cafwyd y sicrwydd hwn trwy archwilio'r holl systemau yn barhaus, gan roi'r flaenoriaeth o ran adnoddau i systemau busnes hanfodol. Arolygwyd pob un o'r systemau cyfrifo gan roi systemau newydd yn eu Ile neu eu profi'n llawn gyda'r bwriad o gyflwyno systemau newydd a'u cyfuno cyn cyfnod y mileniwm newydd pe ceid diffygion.

£132k oedd cyfanswm cost Refeniw amcangyfrifedig y cynlluniau hyn yn ystod y flwyddyn heb gynnwys costau mewnol a chostau meddalwedd newydd.

Rheolaeth Ariannol Fewnol

10. Enwebwyd y Rheolwr, Andrew Foster, fel Swyddog Cyfrifo'r Comisiwn, ac mae'n cydnabod ei gyfrifoldebau dros sicrhau bod y Comisiwn yn cynnal a gweithredu system reolaeth ariannol fewnol effeithiol. Diben system reolaeth fewnol y Comisiwn yw darparu sicrwydd rhesymol y caiff asedau eu diogelu, y caiff trafodion eu hawdurdodi a'u cofnodi'n gywir ac y caiff gwallau neu achosion o afreoleidd-dra perthnasol eu hatal neu, pe baent yn digwydd, eu canfod yn brydlon.

Seilir y system rheolaeth ariannol fewnol ar fframwaith o wybodaeth reoli reolaidd, rheoliadau ariannol, gweithdrefnau gweinyddol gan gynnwys gwahanu dyletswyddau, a gwahanol lefelau o ddirprwyo fel y nodwyd gan Adran Drysorlys EM, Adran yr Amgylchedd, Trafnidiaeth â'r Rhanbarthau ac Aelodau'r Comisiwn Archwilio.

Yn benodol mae'n cynnwys:

- systemau cyllido cynhwysfawr ynghyd â chyllideb flynyddol a gymeradwyir gan yr Aelodau;
- pennu targedau i fesur perfformiad ariannol a mathau eraill o berfformiad;
- arolygon rheolaidd gan yr Aelodau yn fisol ac adroddiadau ariannol blynyddol sy'n dangos perfformiad ariannol o'i gymharu â'r rhagolygon;
- canllawiau rheoli priodol a phenodol ar fuddsoddiad cyfalaf;
- disgyblaeth ffurfiol wrth reoli projectau fel y bo'n briodol.

Mae gan y Comisiwn Archwilio archwilwyr mewnol, y mae eu gwaith yn canolbwyntio ar weithgareddau allweddol a bennir trwy ddadansoddi'r meysydd â'r risg uchaf. Gwneir y gwaith hwn yn gyson â'r safonau a diffinnir yn Llawlyfr Archwiliad Mewnol y Llywodraeth, ac yn unol â'r cynllun archwilio mewnol blynyddol a gymeradwyir gan y Panel Archwilio. Mae'r archwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau i'r Swyddog Cyfrifo â'r Panel Archwilio yn rheolaidd ac mae ganddynt fynediad uniongyrchol Pr Cadeirydd ac Aelodau'r Panel Archwilio.

Caiff y gwaith o arolygu effeithiolrwydd y system reolaeth fewnol ei lywio gan waith yr archwilwyr mewnol, y Panel Archwilio, y cyfarwyddwyr gweithredol o fewn y Comisiwn sy'n gyfrifol dros ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth ariannol, ynghyd â'r sylwadau a wneir gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli.

Helena Shovelton
Cadeirydd
A. W. Foster
Y Rheolwr Archwilio
2 Mawrth 2000

Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolydd a'r Archwilydd Cyffredinol i Dai'r Senedd ac i Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Rwyf yn tystio fy mod wedi archwilio'r datganiadau ariannol ar dudalennau 9 i 22 yn unol a Deddf y Comisiwn Archwilio 1998 wedi ei ymestyn gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, Gorchymun 1999 (Trosglwyddiad Gweithredoedd). Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y confensiwn cost hanseyddol a'r polisiau cyfrifo a nodir ar dudalenv 12.

Priod gyfrifoldebau'r Comisiwn Archwil, Rheolydd Archwiliad a'r Archwilydd

Fel y disgrifiwyd ar dudalennau 4 a 5 yn y Rhagair i'r cyfrifon, mae'r Comisiwn Archwilio a'r Rheolydd Archwiliad yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol. Mae'r Comisiwn Archwilio a'r Rheolydd Archwiliad hefyd yn gyfrifol am bararoi'r Rhagair. Pennir fy nghyfrifoldebau, fel archwilydd annibynnol, yn of statud, ac fe'u harweinir gan y Bwrdd Arferion Archwilio ac arweiniad moesegol y proffesiwn archwilio.

Byddaf yn rhoi fy marn i chi ar a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg ac a gawsant eu paratoi'n gywir yn unol a Deddf y Comisiwn Archwilio 1998 ac a'r cyfarwyddiadau a wnaed gan y Trysorlys yn of gofynion y Ddeddf, ac a gafodd y gwariant a'r incwm ymhob ystyr berthnasol eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac a yw'r trafodion ariannol yn cydymffurfio a'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Byddaf hefyd cyflwyno adroddiad os nad yw'r Rhagair, yn fy marn i, yn gyson a'r datganiadau ariannol, os na chadwodd y Comisiwn gofnodion cyfrifo cywir, neu os na chefais yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Byddaf yn arolygu a yw'r datganiad ar dudalen 7 yn adlewyrchu cydymffurfiad y Comisiwn ag arweiniad y Trysorlys sef "Rheoli corfforaethol: datganiad ar y system o reolaeth ariannol fewnol". Byddaf yn cyflwyno adroddiad os nad yw'n bodloni'r gofynion a bennwyd gan y Trysorlys, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson a gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol.

Sail y farn

Cynheliais fy archwiliad yn unol a'r Safonau Archwilio a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae archwiliad yn cynnwys archwilio tystiolaeth, ar sail prawf, sy'n berthnasol i symiau, datgeliadau a rheoleidd-dra'r trafodion ariannol a gynhwysir yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wnaed gan y Comisiwn Archwilio a'r Rheolydd Archwiliad wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac a yw'r polisiau cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r Comisiwn, a gawsant eu defnyddio'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Cynlluniais a chynhaliais fy archwiliad er mwyn cael yr holl wybodeath a'r esboniadau a oedd yn angenrheidiol yn fy marn i er mwyn rhoi digon o dystiolaeth I roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd o unrhyw gam-ddweud perthnasol, a achoswyd naill ai o ganlyniad i wall, twyll neu drwy afreoleidd-dra arall a bod y gwariant a'r incwm, ymhob ystyr berthnasol, wedi eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio a'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Wrth lunio fy marn rwyf hefyd wedi gwerthuso digonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynwyd y wybodaeth yn y datganiadau ariannol hefyd.

Barn

Yn fy marn i:

- rhydd y datganiadau ariannol ddarlun gwir a theg o gyflwr materion y Comisiwn Archwilio ar 31 Hydref 1999 ac o'r gwarged, cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig a'r llif arian am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny a'u bod wedi eu paratoi'n gywir yn unol a Deddf y Comisiwn Archwilio 1998 a'r cyfarwyddiadau a wnaed yn of gofynion y Ddeddf gan Ysgrifenyddion Gwladol yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau ac ar gyfer Cymru; ac
- ymhob ystyr berthnasol defnyddiwyd y gwariant a'r incwm at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio a'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

John Bourn
Rheolydd a'rArchwilio Cyffredinol
19 Mai 2000

Swyddfa Archwilio Genedlaethol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria
Llundain SW1W 9SP

Cyfrif Incwm a Gwariant ar Gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Hydref 1999

	Nodyn	**1999 £000**	1998 £000
Incwm gweithredol			
Incwm ffi gros	2	**104,589**	101,983
Incwm gweithredol arall	3	**7,007**	3,173
		111,596	105,156
Costau gweithredol			
Costau'r staff a'r aelodau	4	**58,669**	54,928
Gwasanaethau a brynwyd i mewn	5	**33,240**	33,991
Costau gweithredol eraill	6	**18,652**	15,931
Costau tybiannol	1(xi)	**645**	625
		111,206	105,475
Gwarged/(diffyg) gweithredol gan gynnwys costau tybiannol	2	**390**	(319)
Ychwanegu costau tybiannol yn ôl	1(xi)	**645**	625
Llog Net dderbyniadwy	7	**539**	720
Costau net sy's deillio o ymgyfreitha	8	**(1,059)**	(853)
Gwarged ar gyfer y flwyddyn		**515**	173

Mae'r nodiadau sy'n dilyn yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Nodir y symudiadau ar y cronfeydd wrth gefn yn nodyn 13.

Nid oedd unrhyw enillion neu golledion cydnabyddiedig heblaw am ganlyniad y flwyddyn.

Mae pob un o'r canlyniadau uchod yn deillio o weithrediadau parhaus.

Mantolen ar 31 Hydref 1999

	Nodyn	**1999** **£000**	1998 £000
Asedau sefydlog	10	**2,874**	2,061
Asedau cyfredol			
Deledwyr a gwaith cyfredol	11	**20,629**	15,838
Arian parod yn y banc ac mewn llaw		**6,807**	9,219
		27,436	25,057
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn			
Credydwyr a thaliadau cronedig	12	**19,298**	16,621
Aseday cyfredol net		**8,138**	8,436
Cyfanswm asedau llair rhwymedigaethau cyfredol, sef asedau net		**11,012**	10,497
Cronfeydd Wrth Gefn			
Cronfeydd Cyffredinol Wrth Gefn	13	**11,012**	9,561
Cronfa Ymgyfreitha Wrth Gefn		**—**	936
		11,012	10,497

Mae'r nodiadau sy'n dilyn yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Helena Shovelton
Cadeirydd

A. W. Foster
Y Rheolwr Archwiliad — 2 Mawrth 2000

Datganiad Llif Arian Parod ar Gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Hydref 1999

	Nodyn	**1999 £000**	1998 £000
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredol	14	**(1,291)**	(1,172)
Adenillion ar fuddsoddiadau a gwasanaethu cyllid			
Llog a dderbyniwyd		**539**	720
Mewnlif arian parod net o adenillion fuddsoddiadau a gwasasanaethu cyllid		**539**	720
Gwariant cyfalaf a buddsoddiad ariannol			
Taliadau i gaffael asedau sefydlog diriaethol		**(1,660)**	(885)
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		**(1,660)**	(885)
Lleihad mewn arian parod	15	**(2,412)**	(1,337)

Nodau I'r Cyfrifon

Arferion a Pholisïay Cyfrifo

1(i) Paratowyd y cyfrifon trwy arfer cost hanesyddol ar ffurf a gyfarwyddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol, a chyda chymeradwyaeth Trysorlys EM, o dan baragraff 11 (1) o Atodlen 1 i'r Ddeddf 1998.

Mae'r cyfrifon yn bodloni gofynion Deddf Cwmnïau 1985, heb gyfyngu ar y wybodaeth a roddwyd, a'r safonau cyfrifo perthnasol cyn belled ag y mae'r gofynion hynny yn briodol.

(iii) Priodolwyd gwariant Llywodraeth Leol a'r NHS yn uniongyrchol i'r gweithgaredd perthnasol lie bo hynny'n bosibl; Ile nad oedd hynny'n bosibl, priodolwyd gwariant cyffredin i bob gweithgaredd ar sail yr oriau a weithiwyd.

(iv) Codir rhenti prydles gweithredol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

(v) Seilir yr incwm ffi gros ac incwm gweithredol arall ar werth y gwaith y gellir codi ar ei gyfer heb gynnwys TAW.

(vi) Credydir incwm ffi i'r flwyddyn gyfrifo pan wnaed y gwaith waeth beth yw'r flwyddyn gyfrifo sy'n cael ei harchwilio, ac mae'n cynnwys gwerth amcangyfrifedig gwaith y gellir ei sylweddu sydd yn mynd rhagddo ar 31 Hydref 1999.

(vii) Credydir incwm arall i'r flwyddyn pan y'i enillir. Yn ystod y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2000, bydd y Comisiwn yn derbyn grant i dalu am y costau rhagbaratoal i ymgymryd â'r cyfrifoldebau ychwanegol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999. Caiff cyfran y grant hwn sy'n ddyledus erbyn 31 Hydref 1999 ei chynnwys o fewn yr incwm gweithredol arall yn y cyfrifon hyn.

(viii) Ni thrinnir y costau net sy'n deillio o ymgyfreitha fel rhan o ganlyniad gweithredol y Comisiwn, and fe'u dangosir ar wahân yn y Cyfrif Incwm a Gwariant.

(ix) Darperir dibrisiant ar gyfer pob un o'r asedau sefydlog wedi'i gyfrifo i ddileu cost pob ased, llai y gwerth gweddilliol amcangyfrifedig, mewn rhandaliadau blynyddol cyfartal yn ystod ei fywyd defnyddiol disgwyliedig fel a ganlyn:

Dodrefn a Ffitiadau	10 mlynedd
Cyfarpar Cyfrifiadurol	3 blynedd
Cyfarpar Swyddfa	5 mlynedd

Dilëir cyfrifiaduron desg unigol yn y flwyddyn brynu.

(x) Mae'r Comisiwn yn darparu cynllun pensiwn budd-dâl penodol ar gyfer ei gyflogeion, a chaiff costau hwn eu codi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant.

(xi) Cyfrifir Cost Dybiannol Cyfalaf yn unol ag Arweiniad y Trysorlys a'u codi ar y Costau Gweithredol Eraill. Megis yn y cyfnod ariannol sy'n dod i ben ar 31 Hydref 1998 caiff y Gost Dybiannol ei hychwanegu'n ôl i'r canlyniad gweithredol. Priodolwyd y gost hon i wariant Llywodraeth Leol a'r NHS ar sail cronfeydd wrth gefn o fewn pob gweithgaredd.

Dadansoddiad o'r incwm a'r gwariant 2

		31 Hydref		31 Hydref	
		1999	**1999**	1998	1998
		£000	**£000**	£000	£000
Llywodraeth Leol					
Incwm					
Archwiliad Dosbarth	Archwiliad		**37,343**		36,370
Archwiliad Dosbarth	Adran 28		**11,634**		8,739
Cwmnïau Preifat	Archwiliad		**13,469**		14,280
Cwmnïau Preifat	Adran 28		**2,888**		3,301
			65,334		62,690
Costau					
Archwiliad Dosbarth	Archwiliad	**33,304**		31,949	
Archwiliad Dosbarth	Adran 28	**8,200**		7,377	
Cwmnïay Preifat	Archwiliad	**12,210**		12,909	
Cwmnïau Preifat	Adran 28	**2,619**	**56,333**	3,022	55,257
Gwarged wedi'r archwiliad		**9,001**		7,433	
Cost Budd Tybiannol		**394**		381	
Cost uniongyrchol net o'r Astudiaethau		**2,864**		2,513	
Cost uniongyrchol net o'r Arolygiadau		**776**		37	
Cost uniongyrchol Net o Gyfarwyddiaethau'r Comisiwn		**4,099**		4,477	
Cyfanswm		**868**		25	
Gwasanaeth Iechyd Gwladol					
Incwm					
Archwiliad Dosbarth	Archwiliad		**27,056**		26,036
Cwmnïau Preifat	Archwiliad		**12,199**		13,257
			39,255		39,293
Costau					
Archwiliad Dosbarth	Archwiliad	**23,370**		22,141	
Cwmnïau Preifat	Archwiliad	**10,929**	**34,299**	11,871	34,012
Gwarged wedi'r archwilio			**4,956**		5,281
Cost Budd Tybiannol			**251**		244
Cost uniongyrchol net o'r Astaudiaethau			**2,394**		2,275
Cost uniongyrchol net o Gyfarwyddiaethau'r Comisiwn			**2,789**		3,106
Cyfanswm			**(478)**		(344)

Mae'r gwaith o dan Adran 28 yn ymwneud ag ardystio ceisiadau am grant yn bennaf fel y disgrifir yn y Rhagair i'r Cyfrifon ym mharagraff 4 (iii).

Dadansoddiad o’r incwm a’r gwariant *(parhad)*

2 Caiff y gwaith canlynol a ariennir ar wahân ci gynnwys yn y dadansoddiad uchod ar gyfer Llywodraeth Leol

Eleni ymgymerodd y Comisiwn â gwaith ar y cyd gydag Arolygiaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol (Adran 37) a’r Gorfforaeth Tai (Adrannau 40,41, 42). Ymgymerodd y Comisiwn hefyd ag arolygu Awdurdodau Addysg Lleol ar y cyd ag OFSTED (Adran 41, Deddf Addysg 1997). Ymgymerir â’r gwaith hwn ar sail hunan-ariannu.

		1999 £000	1998 £000
Cost Uniongyrchol o’r Astudiaethau			
Corfforaeth Tai (Adrannau 40, 41, 42)	Incwm	**86**	115
	Costau	**111**	118
		(25)	(3)
Cost Uniongyrchol o’r Arolygiadau			
i. Arolygon ar y Cyd o’r Gwasanaethau Cymdeithasol (Adran 37)	Incwm	**1,201**	675
	Costau	**1,265**	712
		(64)	(37)
ii. OFSTED (Adran 41, Deddf Addysg 1997)	Incwm	**592**	—
	Costau	**558**	—
		34	—
Cost Uniongyrchol o Gyfarwyddiaethau’r Comisiwn			
Gwerth Gorau	Incwm	**1,890**	—
	Costau	**1,890**	—
		—	—

Incwm gweithredol arall 3

	1999 £000	1998 £000
Costau cyfreithiol a ad-dalwyd	**481**	377
Cyhoeddiadau a Chynadleddau	**1,060**	1,319
Arolygiadau	**1,793**	675
Grant DETR ar gyfer menter Gwerth Gorau (gweler y nodyn isod)	**1,890**	—
Menter twyll genedlaethol	**816**	—
Secondiadau a mân incwm	**967**	802
	7,007	3,173

O dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999, mae gan y Comisiwn gyfrifoldebau fel y disgrifiwyd ym mharagraff 1 o’r Rhagair. Mae Adran yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a’r Rhanbarthau yn talu costau rhagbaratoal y gwaith hwn (dosbarth III, pleidlais 4) ar gyfer y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2000.

Costau staff ac aelodau'r comisiwn 4

		1999	1998
		£000	£000
(i)	**Costau'r staff**		
	Cyflogau	**43,324**	40,456
	Costau Nawdd Cymdeithasol	**4,011**	3,331
	Costau pensiwn eraill - *gweler Nodyn 17*	**4,950**	5,377
	Cost prydlesu ceir	**3,396**	2,977
	Costau teithio a chynhaliaeth eraill	**2,848**	2,648
		58,529	54,789

		1999	1998
		£000	£000
(ii)	**Costau'r Comisiynwyr**		
	Cyflogau	**112**	108
	Costau Nawdd Cymdeithasol	**7**	6
	Costau teithio a chynhaliaeth	**21**	25
		140	139

(iii) Roedd nifer y staff a gyflogwyd y mis ar gyfartaledd yn yestod y chfnod fel a genlyn:

	1999	1998
Archwiliad Dosbarth		
—staff archwilio	**951**	880
—arthwilwyr dan hyfforddiant	**109**	106
—staff cymorth	**156**	136
Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn	**254**	218
Staff a secondiwyd	**10**	9
	1,480	1,349
Mewn swydd ar 31 ain Hydref	**1,600**	1,403

(iv) Roedd nifer gyfartalog yr uwch aeoldau o'r staff yr oedd cyfanswm eu taliadau trethadwy yn fwy na £40,000 fel a ganlyn:

	1999	1998
£ 40,001 – £ 50,000	**191.3**	139.8
£ 50,001 – £ 60,000	**74.6**	64.1
£ 60,001 – £ 70,000	**45.5**	31.9
£ 70,001 – £ 80,000	**16.9**	14.0
£ 80,001 – £ 90,000	**8.1**	5.0
£ 90,001 – £100,000	**5.2**	2.0
£100,001 – £110,000	**2.1**	1.0

(v) Roedd y cyfanswm y gydnabyddiaeth i'r Rheolwr Archwilio, gan gynnwys buddiannau trethadwy fel a ganlyn:

	1999	1998
	£	£
Mr A W Foster		
Cyflog	**134,519**	131,084
Tâl yn ôl performiad	**29,993**	28,977
Buddiannau mewn da	**6,371**	6,015
	170,883	166,076

Mae'r Rheolwr Archwilio yn aelod cyffredin o Gynllun Pensiwn y Comisiwn Archwilio. O dan reolau'r cynllun hwn, cyfrannodd y Comisiwn £10,990 sef 12.3% o'i gyflog a'i dâl yn ôl perfformiad hyd at yr uchafswm statudol o £90,600 ar gyfer y flwyddyn ariannol 1999/2000. (cyfranwyd £13,140 ym 1998 o' i gymharu ag uchafswm statudol o £87,600 ar gyfer y flwyddyn ariannol 1998/1999). Ni chyfrannodd y Comisiwn at unrhyw gynllun pensiwn arall y bydd gan y Rheolwr o bosibl.

Mae'r Rheolwr Archwilio yn gymwys i dderbyn tâl yn ôl perfformiad. Caiff ei asesu bob blwyddyn gan y Comiswn yn ôl targedau a bennwyd ymlaen llaw, a'i dalu'n flynyddol fel ôl-daliad.

Mae'r ffigwr a roddir ar gyfer Buddiannau mewn Da yn ymwneud a darparu car yn bennaf. Cyfriflr y Buddiannau mewn Da ar y rhagdybiaeth y bydd yn parhau i deithio rhwng 2,500 a 18,499 o filltiroedd busnes yn y flwyddyn dreth 1999-2000.

(vi) Roedd nifer gyfartalog y Comisiynwyr yn ystod y cyfnod yr oedd graddfa eu cyflog blynyddol yn y dosbarthiadau canlynol fel a ganlyn:

	1999	1998
£ 0 – £ 5,000	**3.7**	2.5
£ 5,001 – £10,000	**11.1**	12.9
£10,001 – £15,000	—	—
£20,001 – £25,000	—	1.0
£25,001 – £30,000	**1.0**	—

(vii) Cyfanswm cyflog gwirioneddol y Cadeirydd, a dderbyniodd y cyflog uchaf ymhlith y Comisiynwyr oedd:

	£	£
Mr C R E Brooke	**1,753**	20,845
Y Fonesig Helena Shovelton	**28,764**	—

Gwasanaethau a Brynwyd i mewn **5**

	1999	1998
	£000	£000
Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn		
Ffioedd archwilio i gwmnïau preifat	**25,758**	27,801
Cymorth i'r astudiaethau	**845**	733
Cymorth i'r Arolygiadau	**421**	—
	27,024	28,534
Archwiliad Dosbarth		
Cymorth i'r archwiliadau a grontractiwyd	**6,216**	5,457
	33,240	33,991

Costau gweithredol eraill 6

	1999	1998
	£000	£000
Ystafelloedd		
—rhent	**1,696**	1,509
—costau eraill	**1,098**	1,110
Cyflenwadau a gwasanaethau	**6,568**	5,861
Recriwtio a throsglwyddiadau	**1,665**	817
Hyfforddiant	**1,551**	1,368
Dibrisiant (yn glir a dderbyniadau yswiriant)	**566**	420
Ffi Archwilio	**62**	45
Ffioedd proffesiynol	**1,260**	554
Cyhoeddiadau	**804**	639
Costau gweithredol eraill	**3,382**	3,608
	18,652	15,931

Llog net derbyniadwy 7

	1999	1998
	£000	£000
Llog derbyniadwy	**539**	720
Llog taladwy	**—**	—
	539	720

Costau net sy'n deillio o ymgyfreitha 8

	1999	1998
	£000	£000
Gwasanaethau ymgyfreitha	**1,059**	853
	1,059	853

Mae'r rhan fwyaf o'r costau hyn yn ymwneud â chostau cyfreithiol yr archwilydd yn yr apêl yn erbyn ei benderfyniad ar Amcanion Gwerthu Penodedig San Steffan. Dyfamwyd ar yr achos hwn yn y Llys Adrannol ym mis Rhagfyr 1997, a chan y Llys Apêl ym mis Mai 1999. Dyfamodd y Llys Adrannol gostau yn erbyn yr archwilydd ac maent wedi eu talu. Mae rhai agweddau ar ddyfarniad y Llys Apêl yn ddarostyngedig i apêl bellach ger bron Ty'r Arglwyddi.

Hwyrach y bydd yn rhaid i'r Comisiwn dalu costau ychwanegol yn yr achos hwn. Er bod y symiau clan sylw yn debygol o fod yn rhai sylweddol, nid oes digon o sail ar hyn o bryd i wneud amcangyfrif rhesymol. Gweler Nodyn 20.

Trethiant 9

Mae'r Comisiwn yn rhydd o dreth incwm a threth gorfforaethol o dan Adran 519 o Ddeddf Trethi lncwm a Chorfforaeth 1998, ac yn rhydd o dreth enillion cyfalaf o dan Adran 271 o Ddeddf Trethu Enillion y Gellir Codi Amynt 1992.

Asedau sefydlog **10**

	Dodrefn a Ffitiadau £000	Cyfarpar Cyfrifiadurol £000	Cyfarpar Swyddfa £000	Cyfarswm £000
Cost				
Ar 1 Tachwedd 1998	2,361	866	750	3,977
Pryniadau	994	290	95	1,379
ar 31 Hydref 1999	3,355	1,156	845	5,356
Dibrisiant				
Ar 1 Tachwedd 1998	1,083	329	504	1,916
Darperir ar ei gyfer yn ystod y cyfnod	228	251	87	566
ar 31 Hyddref 1999	1,311	580	591	2,482
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Hydref 1999	2,044	576	254	2,874
Ar 31 Hydref 1998	1,278	537	246	2,061

Dyledwyr a gwaith sy'n mynd rhagddo **11**

	1999 £000	1998 £000
Dyledwyr ffioedd a gwaith sy'n mynd rhagddo		
—Llywodraeth Leol	**10,482**	10,077
—Gwasanaeth Iechyd Gwladol	**4,790**	3,075
Costau pensiwn a ragdalwyd	**—**	210
Dyledwyr a blaendaliadau eraill	**5,357**	2,476
	20,629	15,838

Prisir y gwaith sy'n mynd rhagddo yn ôl ei werth sylweddoladwy amcangyfrifedig.

	1999	1998
Dyledion nad ydynt yn ddyledus o fewn blwyddyn a geir yn y ffigurau uchod:		
Taliadau i gynllun pensiwn y Comisiwn (Nodyn 17)	**—**	210
Weidi ei gynnwys mewn dyledwyr a blaendaliadau eraill:		
—cynllun adleoli cartref: blaendaliadau i aelodau o'r staff	**21**	30

Credydwyr a thaliadau cronedig **12**

	1999 £000	1998 £000
Credydwyr masnachol	**2,684**	1,419
Credydwyr eraill gan gynnwys Trethiant a Nawdd Cymdeithasol	**2,563**	2,115
Tâl gwyliau	**1,359**	1,161
Croniadau ac incwm a ohiriwyd	**12,692**	11,926
	19,298	16,621

Cronfeydd wrth gefn **13**

	1999 LlL £000	1999 NHS £000	1999 Cyfan-symiau £000	1998 LlL £000	1998 NHS £000	1998 Cyfan-symiau £000
Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn						
Cariwyd ymlaen	**1,580**	**2,154**	**3,734**	1,580	2,154	3,734
Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn						
Dygwyd ymlaen	**3,868**	**1,959**	**5,827**	3,811	1,843	5,654
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	**518**	**(3)**	**515**	57	116	173
Trosglwyddo o’r Gronfa Ymgyfreitha Wrth Gefn	**936**	**—**	**936**	—	—	—
Cariwyd ymlaen	**5,322**	**1,956**	**7,278**	3,868	1,959	5,827
Cyfanswm y Cronfeydd Cyffredinol Wrth Gefn	**6,902**	**4,110**	**11,012**	5,448	4,113	9,561
Cronfa Ymgyfreitha Wrth Gefn						
Dygwyd ymlaen	**936**	**—**	**936**	936	—	936
Trosglwyddo i’r Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn	**(936)**	**—**	**(936)**	—	—	—
Cariwyd ymlaen	**—**	**—**	**—**	936	—	936
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn	**6,902**	**4,110**	**11,012**	6,384	4,113	10,497

Allwedd: LlL — Llywodraeth Leol
NHS — Gwasanaeth Iechyd Gwladol

Unwyd y Gronfa Ymgyfreitha Wrth Gefn o’r newydd yng nghronfeydd cyffredinol wrth gefn Llywodraeth Leol yn gyson â Safon Adrodd Ariannol 12.

Cysoni’r gwarged/(diffyg) ar gyfer y flwyddyn a’r all-lif net o weithgareddau gweithredol **14**

	1999 £000	1998 £000
Gwarted/(diffyg) gweithredol	**390**	(319)
Costau tybiannol	**645**	625
Costau net ymgyfreitha	**(1,059)**	(853)
Dibrisiant	**566**	420
(Cynnydd)/lleihad mewn dyledwyr a’r gwaith yn mynd rhagddo	**(4,791)**	(975)
Cynnydd/(Lleihad) mewn credydwyr	**2,958**	(70)
	(1,291)	(1,172)

Cysoni'r all-lif arian parod net a symudiadau yn y cronfeydd net **15**

	1999	1998
	£000	£000
Lleihad mewn arian parod	**(2,412)**	(1,337)
Newid yn y cronfeydd net	**(2,412)**	(1,337)
Cronfeydd net ar 1 Tachwedd 1998	**9,219**	10,556
Cronfeydd net ar 31 Hydref 1999	**6,807**	9,219

Dadansoddiad o'r newidiadau yn y cronfeydd net **16**

	Ar 1 Tachwedd 1998	Llifau Arian Parod	**Ar 31 Hydref 1999**
	£000	£000	**£000**
Arian yn y banc ac mewn llaw	9,219	(2,412)	**6,807**

Y cynllun pensiwn **17**

Mae'r Comisiwn wedi sefydlu cynllun pensiwn a weinyddir gan ymddiriedolwyr, sy'n agored i bob un o'r cyflogeion parhaol a'r cyflogeion sydd ar gontract tymor penodol o ddwy flynedd neu fwy. Cynllun budd-dâl diffiniedig ydyw ac fe'i hariennir gan gyfranddaliadau oddi wrth yr aelodau (sef 6% o gyflogau pensiynadwy) a gweddill y gost gan y Comisiwn (1999: 12.3% o gyflogau pensiynadwy). £4,950,000 (1998 – £5,377,000) oedd cyfanswm cyfraniad y Comisiwn yn ystod y cyfnod.

Cynhefr prisiadau actiwaraidd bob blwyddyn a gwnaed yr un diweddarach ar 31 Mawrth 1999 gan ddefnyddio prisiad yn ôl y Dull Uned Amcanol.

£248.9m (31 Mawrth 1998 – £227.4m) oedd gwerth marchnad asedau net y cynllun ar 31 Mawrth 1999 a oedd, yn ôl y gwerth a aseswyd yn actiwaraidd, yn darparu sicrwydd o 104.1% o'r buddiannau a oedd wedi cronni i'r aelodau ar ôl caniatáu am y cynnydd disgwyliedig yn yr enillion yn y dyfodol. Y prif ragdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari ac a ddyfynwyd mewn termau real o'u cymharu â chwyddiant pris, oedd:

Cyfradd llog wirioneddol	2.83% yf
Cyfradd codiad cyflogau gwirioneddol	1.42% yf
Cyfradd twf difidendau gwirioneddol	(1.18%)yf

Canlyniadau gweithredol ar gyfer y pum mlynedd ddiwethaf 18

Cyfanswm	**12 mis hyd at 31 Hydref**	12 mis hyd at 31 Hydref	7 mis hyd at 31 Hydref	12 mis hyd s at 31 Mawrth	12 mis 31 Mawrth
	1999	1998	1997	1997	1996
	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm gweithredol	**111,596**	105,156	57,574	91,945	92,395
Costau gweithredol	**110,561**	104,850	58,236	93,175	92,509
Costau tybiannol	**645**	625	418	820	—
	390	(319)	(1,080)	(2,050)	(114)
Ychwanegu yn ôl:					
Costau Tybiannol	**645**	625	418	820	—
Llog net derbyniadwy	**539**	720	365	251	236
(Costau net) adenillion yn deillio o ymgyfreitha	**(1,059)**	(853)	(2,440)	(206)	(83)
Gwarged/(diffyg)	**515**	173	(2,737)	(1,185)	39

Ymrwymiadau ariannol 19

Ceir ymrwymiadau refeniw ar 31 Hydref 1999 parthed prydlesau car annileadwy sy'n dod i ben:

	1999	1998
	£000	£000
Ymhen blwyddyn	**360**	458
Ymhen rhwng un a phum mlynedd	**2,311**	1,902
	2,671	2,360
Archwiliad Dosbarth	**2,376**	2,111
Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn	**295**	249

Cafwyd ymrwymiadau blynyddol ar 31 Hydref 1999 i dalu rhenti o dan gytundebau prydles sy'n dod i ben:

	1999 £000	**1999 Nifer yr Eiddo**	1998 £000	1998 Nifer yr Eiddo
ymhen blwyddyn (Archwiliad Dosbarth)	**326**	**33**	316	35
ymhen blwyddyn (Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn)	**13**	**1**	13	1
rhwng un a phum mlynedd (Archwiliad Dosbarth)	**282**	**11**	119	8
rhwng un a phum mlynedd (Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn)	**440**	**1**	—	—
mwy na phum mlynedd (Archwiliad Dosbarth)	**636**	**15**	528	13
mwy na phum mlynedd (Cyfarwyddiaethau'r Comisiwn)	**711**	**3**	624	2
	2,408	**64**	1,600	59

Mae'r rhan fwyaf o brydlesau'r adeiladau yn ddarostyngedig i arolygon rhent.

Rhwymedigaethau arhlysurol

20 Mae'r Comisiwn yn indemnio archwilwyr a benodwyd rhag unrhyw gostau a delir ganddynt mewn perthynas ag achos Llys sy'n deillio yn sgil arfer eu swyddogaethau cyfreithiol arbennig. Yn ogystal, mae'n bosibl y caiff costau eu dyfarnu yn erbyn archwilwyr mewn achosion cyfreithiol o'r fath ac y mae'n rhaid i'r Comisiwn eu hysgwyddo o dan delerau'r indemniad. Mae'r symiau a dalwyd mewn unrhyw flwyddyn, o ganlyniad i'r indemniad hwn, yn dibynnu ar y cynnydd mewn achosion unigol ac felly ni ellir eu rhagweld na'u mantoli nes eu bod yn dod i'r amlwg.

Trafodion â phartïon perthnasol

21 Yn ystod y flwyddyn, ni wnaeth aelod o'r Comisiwn, aelod o'r staff rheoli allweddol na pharti perthnasol arall ymgymryd ag unrhyw drafodion perthnasol â'r Comisiwn.

Adran yr Amgylchedd, Trafnidaeth a’r Rhanbarthau
Y Swyddfa Gymreig

Y COMISIWN ARCHWILIO DROS AWDURDODAU LLEOL A’R GWASANAETH IECHYD GWLADOL YNG NGHYMRU A LLOEGR

Cyfarwyddyd Ycyfrifon

Mae’r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a’r Rhanbarthau ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru, wrth arfer eu pwerau o dan baragraffau 11(1) o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998 (Deddf 1998), a’r holl bwerau eraill sydd yn eu galluogi ar eu rhan, a chyda chymeradwyaeth y Trysorlys, drwy hyn yn gwneud y Cyfarwyddyd canlynol.

1. Bydd y datganiad cyfrifon y mae dyletswydd ar y Comiswn Archwilio dros Awdurdodau Lleol a’r Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru a Lloegr (y cyfeirir ato fel “y Comisiwn” o hyn ymlaen) ei baratoi yn cynnwys:

a. rhagair;

b. cyfrif incwm a gwariant;

c. mantolen;

ch. datganiad llif arian parod a

d. datganiad o gyfanswm yr enillion a’r colledion cydnabyddiedig

gan gynnwys unrhyw nodiadau sydd hwyrach yn angenrheidiol at y dibenion y cyfeirir atynt yn y paragraffau canlynol.

2. Bydd y datganiad cyfrifon y cyfeirir ato uchod yn rhoi darlun teg a chywir o’r incwm a’r gwaraint a’r Ilifau arian parod ar gyfer y cyfnod ariannol, a’r sefyllfa sydd ohoni ar ddiwedd y cyfnod ariannol.

3. Yn ddarostyngedig i’r gofyniad hwn, caiff y datganiad cyfrifon ei baratoi yn unol â’r:

a. arfer cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol yn y Deyrnas Gyfunol (UK GAAP);

b. gofynion datgelu a chyfrifo yn y “The Fees and Charges Code” (yn enwedig y rheiny sy’n ymwneud â’r angen am wybodaeth gylchrannol briodol ar gyfer y gwasanaethau neu’r mathau o wasanaethau a ddarperir) ac arweiniad arall y bydd y Trysorlys o bosibl yn ei gyhoeddi o bryd i’w gilydd parthed cyfrifon y mae angen iddynt roi darlun teg a chywir;

c. gofynion cyfrifo a datgelu a roddir yn “Government Accounting” a’r “Executive NDPBs: Annual Reports and Accounts guidance”, fel y cawsant eu diwygio neu eu gwella o bryd i’w gilydd.

cyhyd ag y bo’r rhain yn briodol i’ Comisiwn ac mewn grym ar gyfer y cyfnod ariannol y paratoir y datganiad cyfrion ar ei gyfer.

4. Ymhelaethir ar y defnydd o ofynion cyfrifo a datgelu’r Ddeddf Cwmnïau a nodir y safonau cyfrifo yn Atodlen 1 sy’n atodedig. Nodir gofynion datgelu pellach yn Atodlen 2 sy’n atodedig.

5. Caiff y cyfrif incwm a gwariant a’r fantolen eu paratoi o dan yr arfer cost hanesyddol wedi ei addasu trwy gynnwys:

a. asedau sefydlog yn ôf eu gwerth i'r busnes trwy gyfeirio at gostau cyfredol; a

b. stociau ar y gost amnewid gyfredol net is (neu'r gost hanesyddol os nad yw'n wahanol mewn modd perthnasol) a'r gwerth net sylweddoladwy.

6. Caiff y datganiad cyfrifon a grybwyllir ym mharagraff 1 uchod ei gyflwyno ger bron yr Ysgrifenyddion Gwladol erbyn 31 Mawrth fan bellaf bob blwyddyn.

7. Caiff copi o Gyfarwyddyd y Cyfrifon ei atgynhyrchu fel atodiad i'r datganiad cyfrifon.

Llofnodwyd ar ran
yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Trafndiaeth a'r Rhanbarthau

Dyddiad 6 lonawr 1999

P Rowsell
Uwch Was Sifil
Yn Adran yr Amgylchedd, Trafnidiaeth a'r Rhanbarthau
Dyddiad 6 Ionawr 1999

Llofnodwyd ar ran
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

I R Miller
Is-Adran Polisi a Chyllid Llywodraeth Leol
Y Swyddfa Gymreig
Dyddiad 7 Ionawr 1999

Atodlen 1

DEFNYDDIO COFYNION CYFRIFO A DATGELU'R DDEDDF CWMNÏAU

Y Ddeddf Cwmnïau

1. Ni fydd yr eithriadau datgelu a ganiateir gan Ddeddf Cwmnïau 1985 yn berthnasol i'r Comisiwn oni fydd y Trysorlys yn eu cymeradwyo'n benodol.

2. Mae'r Ddeddf Cwmnïau'n ei gwneud yn ofynnol i wybodaeth benodol gael ei datgelu yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr. Cyhyd ag y bo'n briodol, caiff y wybodaeth parthed y Comisiwn ei chynnwys yn y **rhagair.**

3. Wrth baratoi ei **gyfrif incwm a gwariant**, bydd y Comisiwn yn ystyried fformat 1 neu 2 y cyfrif elw a cholled fel y rhagnodwyd yn Atodlen 4 i'r Ddeddf Cwmnïau.

4. Wrth baratoi ei **fantolen** bydd y Comisiwn yn defnyddio fformat 1 fel y rhagnodwyd yn Atodlen 4 i Ddeddf Cwmnfau 1985, a chaiff y fformat hwnnw ei ddefnyddio yn y cyfryw fodd fel y caiff yr eitemau a nodir ym mharagraff 3 o Atodlen 2 i'r Cyfarwyddyd hwn eu datgelu ar wahän. Caiff eitemau A i E yn Fformat 1 eu cyflwyno er mwyn dangos cyfanswm yr eitemau hynny ar wahän i gyfansymiau eitemau F i NG.

5. Y Swyddog Cyfrifo a fydd yn Ilofnodi a dyddio'r rhagair a'r fantolen.

Atodlen 2

GOFYNION DA TGELU PELLACH

1. Bydd y **rhagair**, inter alia:

a. yn datgan bod y cyfrifon wedi eu paratoi ar ffurf a gyfarwyddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol a gyda chymeradwyaeth y Trysorlys yn unol â pharagraff 11(1) o Atodlen 1 i Ddeddf Comisiwn Archwilio 1998;

b. yn cynnwys hanes byr o'r Comisiwn a'i gefndir statudol;

c. yn cynnwys datganiad ar reolaeth gorfforaethol, sy'n debyg i'r datganiad sydd ei angen ar Gyfnewidfa Stoc Llundain wedi cydymffurfio ä'r Côd Arfer Gorau yn yr adroddiad gan y Pwyllgor ar Agweddau Ariannol Rheolaeth Gorfforaethol, and wedi ei addasu i weddu i'r amgylchiadau gwahanol sy'n berthnasol i'r Comisiwn. Fodd bynnag, nid oes angen i'r Comisiwn gadamhau a gynhaliwyd arolwg blynyddol o effeithiolrwydd rheolaeth ariannol fewnol, na datgan a yw ei fusnes yn parhau;

ch. yn cynnwys datganiad ar y modd y cydymffurfir â chôd credydwyr Cydffederasiwn Diwydiannau Prydain a'i gyfrifiad yn unol ag OS S1 571/97.

2. Bydd y cyfrif incwm a gwariant yn dangos, inter alia, Ile y bo hynny'n berthnasol:

a. cost gwasanaethau a brynwyd i mewn, gan ddatgelu ar wahân:

   (i) ffioedd archwilio;

   (ii) symiau a dalwyd parthed astudiaethau o dan adrannau 33, 34, 35, 36,37, 38, 40 a 42 o Ddeddf 1998; a

   (iii) treuliau cyfreithiol.

b. llog ar fenthyciadau a wnaed gan yr Ysgrifenyddion Gwladol;

c. gwarged neu ddiffyg.

Yn y paragraff hwn, mae "gwasanaethau a brynwyd i mewn" yn golygu gwasanaethau a ddarparwyd gan bobl eraill nad ydynt yn swyddogion y Comisiwn.

3. Wrth baratoi ei fantolen, bydd y Comisiwn yn cynnwys y canlynol o dan eitem NG (cyfalaf a chronfeydd wrth gefn) gan eu datgelu ar wahân mewn perthynas â'r cyrff y mae paragraff (e) o Atodlen 2 i Ddeddf 1998 yn berthnasol iddynt o clan y pennawd "Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn":

(a) benthyciadau a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan baragraff 9 o Atodlen 1 i Ddeddf 1998;

(b) gwerth yr asedau a roddwyd yn rhodd i'r Comisiwn, lle bo hynny'n berthnasol.

4. Bydd y nodiadau i'r datganiad cyfrifon yn cynnwys:

a. symiau y gellir eu priodoli i:

   (i) gwaith a wnaed gan staff y Comisiwn a chwmnïau archwilio preifat, caiff y wybodaeth hon ei dangos naill ai mewn symiau neu fel canran ond pa ddull bynnag a fabwysiedir, dylid ei ddefnyddio'n gyson;

(ii) archwiliadau cyfrifon y mae angen eu harchwilio yn unol â Deddf 1998 ("archwiliadau gorfodol");

(iii) astudiaethau a wnaed o dan adrannau 33 a 34 o Ddeddf 1998 ("astudiaethau gwerth am arian ac astudiaethau eraill), a

(iv) gwaith a wnaed o dan adrannau 28, 29, 35, 36, 37, 38, 40 a 42 o Ddeddf 1998 ("gwaith ar gais");

b. dadansoddiad o'r cyfrif incwm a gwariant i ddangos canlyniadau ariannol gweithgareddau'r Comisiwn gan nodi ar wahân incwm ffi gros oddi wrth gyfanswm y costau gweithredol, sef cyfanswm y gwasanaethau a brynwyd i mewn, costau staff a thaliadau gweithredol eraill a godir a llog a godir ar fenthyciadau oddi wrth y Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol, lle y bo'n berthnasol, sy'n dangos yr incwm a'r gwariant ar wahân parthed ei swyddogaethau mewn perthynas â'r cyrff y mae paragraff (e) o Atodlen 2 i Ddeddf 1998 yn berthnasol iddynt (awdurdodau iechyd ac ati), swyddogaethau'r gwasanaethau cymdeithasol (paragraffau 8(2) o Atodlen 1 i Ddeddf 1998 yn cyfeirio atynt) ac unrhyw swyddogaethau eraill o'r fath y bydd yr Ysgrifennydd Gwladol hwyrach yn eu rhagnodi trwy ddeddfwriaeth;

c. datganiad o gost wreiddiol asedau sefydlog a ddaliwyd ar ddiwedd y flwyddyn, y dibrisiant, yr ychwanegiadau a'r gwarediadau cysylltiedig;

ch. dadansoddiad o'r arian parod yn y banc ac mewn llaw gan ddangos swm y cronfeydd dros ben a roddwyd ar adnau tymor byr a chyfanswm y symiau eraill ar wahân;

d. dadansoddiad o gredydwyr - symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn gan nodi ar wahân, inter alia, swm unrhyw gorddrafft banc;

dd. dadansoddiad o symudiadau'r darpariaethau ar gyfer dyledion amheus a cholledion o dan warant;

e. dadansoddiad o unrhyw warant neu indemniad a gyhoeddwyd sy'n ddyledus, lie y bo hynny'n berthnasol;

f. datganiad o natur y cynllun pensiwn a sut y caiff ei ariannu. Dylid rhoi manylion am drefniadau pensiwn y Rheolwr, gan nodi:

(i) a yw'r aelod cyffredin o Gynllun Pensiwn y Comisiwn;

(ii) a yw unrhyw delerau arbennig neu ychwanegol yn gymwys;

(iii) a oes ganddo unrhyw drefniadau pensiwn unigol (gan gynnwys pensiwn personol) a

(iv) gwerth cyfranddaliad y cyflogwr fel canran o'i gyflog. Gall y ffigwr fod yn werth tybiannol yn achos cynllun pensiwn nas ariennir e.e. pan fydd y Rheolwr yn Was Sifil.

Gellir dangos y wybodaeth sy'n ymwneud â'r Rheolwr naill ai o dan y nodyn pensiwn hwn neu fel rhan o'r wybodaeth y mae angen ei rhoi o dan is-baragraff 4(i) o'r Atodlen hon:

ff. crynodeb o'r holl golledion a thaliadau arbennig yn ystod y cyfnod, set trafodion o fath y tybir na allai'r Senedd fod wedi eu hystyried, ynghyd â chyfanswm terfyn de minimus o £25,000 neu swm is os ystyrir ei fod yn berthnasol;

g. datganiad o niter y cyflogeion, ac eithrio'r aelodau, yr oedd eu taliadau, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn, o fewn pob dosbarth graddfa yn of luosrifau o £10,000, gan ddechrau ar £40,000 yn ystod y cyfnod; dylid addasu'r ffigurau pro rata ar gyfer cyfnod sy'n llai na 12 mis;

ng. datganiad o daliadau'r Cadeirydd (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn), yr aelod sy'n cael y tâl uchaf, os nad y Cadeirydd, na'r Rheolwr ydyw (gan gynnwys cyfraniadau pensiwn), yn ystod y cyfnod, gan ddatgelu ar wahân pan fydd mwy nag un person wedi dal y swyddi hyn yn ystod y cyfnod. I'r diben hwn, caiff pob cyflog, ffi, bonws a budd arall, gan gynnwys unrhyw swm a dalwyd fel cymhelliad i dderbyn y penodiad ac elfennau'r taliadau yn ôl perfformiad eu dangos ar wahân a chaiff y sail dros fesur y perfformiad ei hegluro;

h. datganiad o gyfanswm y taliadau a wnaed i'r aelodau yn ystod y cyfnod, gan gynnwys cyflogau, ffioedd, tâl yn ô perfformiad, os o gwbl, cyfraniadau pensiwn, taliadau iawndal, a gwerth ariannol amcangyfrifedig buddiannau nad ydynt yn ariannol;

i. datganiad o nifer yr aelodau eraill yr oedd eu taliadau, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn, o fewn pob dosbarth graddfa yn ô lluosrifau o £5,000 gan ddechrau ar ddim yn ystod y cyfnod;

l. datganiad o nifer gyfartalog y bobl a gyflogwyd yn ystod y cyfnod gan gynnwys cyflogeion rhan-amser, heb gynnwys aelodau anweithredol o'r bwrdd, wedi ei ddadansoddi yn ô categori'r gyflogaeth e.e. gweinyddol, marchnata, cynhyrchu; At ddiben y nodyn hwn ac er mwyn dadansoddi dosbarth cyflogaeth cyflogeion (gweler is-baragraff 4(g) uchod), ni ddylid cynnwys secondiadau allanol and cynnwys secondiadau i mewn eu;

Il. nodyn ar hyd contract y Rheolwr a phob un o'r aelodau ynghyd â manylion am unrhyw drefniadau iawndal yn sgîl diswyddo neu golli swydd cyn pryd;

m. dadansoddiad o gostau'r aelodau a'r cyflogeion (heb gynnwys cydnabyddiaeth yr aelodau) gan ddangos ar wahân:

(i) cyflogau, gan gynnwys tâl yn ô perfformiad, sy'n daladwy i'r cyflogeion yn ystod y cyfnod;

(ii) cyfraniadau'r cyflogwyr i'r gronfa bensiwn;

(iii) costau nawdd cymdeithasol eraill â chostau pensiwn eraill a dalwyd gan y Comisiwn mewn perthynas â'r aelodau a'r cyflogeion;

n. manylion o unrhyw drafodion, trefniadau neu gontractau a luniwyd pan oedd gan unrhyw un o'r aelodau, boed yn weithredwr, yn gyflogai â chyflog uwch, neu rywun yn gysylltiedig â hwy, ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod, fudd ariannol uniongyrchol neu anuniongyrchol yn fwy na £1,000 (gan gynnwys trafodion hyd braich); mae cyflogai â chyflog uwch yn golygu cyflogai y mae paragraff 4(g) o'r Atodlen hon yn berthnasol iddo;

o. datganiad o gyfanswm y treuliau mewn perthynas â'r aelodau a'r cyflogeion yn y drefn honno, sef ad-daliadau a gwariant mewn perthynas â theithio, cynhaliaeth a lletygarwch;

p. dadansoddiad o fenthyciadau gan nodi ar wahân y swm a fenthycwyd oddi wrth yr Ysgrifennydd Gwladol a chan fenthycwyr eraill; manylion o'r gyfradd llog sy'n daladwy ar y symiau a dyddiadau aeddfedu'r benthyciadau; a

r. manylion am unrhyw dargedau ariannol corfforaethol a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol ynghyd â'r perfformiad a gafwyd.

Argraffwyd yn y Deyrnas Unedig ar gyfer Y Llyfrfa Cyf ar Rhéolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi
Dd 5069304 6/00 019585 TJ 1814

Cyhoeddwyd gan The Stationery Office Limited

ac mae ar gael oddi wrth:

The Stationery Office
(Archebion post, ffôn a ffacs yn unig)
PO Box 29, Norwich NR3 1GN
Ymholiadau cyffredinol 0870 600 55 22
Archebwch drwy'r Llinell Ffôn Seneddol *Lo-Call* 0845 7 023474
Archebion ffacs 0870 600 5533
book.orders@theso.co.uk
http://www.ukstate.com

Siopau Llyfrau The Stationery Office
Siop Llyfrau y Llyfrfa Oriel
18-19 Heol Fawr, Caerdydd CF1 2BZ
029 2039 5548 Ffacs 029 2038 43 47
123 Kingsway, Llundain WC2B 6PQ
020 7242 6393 Ffacs 020 7242 6394
68-69 Bull Street, Birmingham B4 6AD
0121 236 9696 Ffacs 0121 236 9699
33 Wine Street, Bryste BS1 2BQ
0117 9264306 Ffacs 0117 9294515
9-21 Princess Street, Manceinion M60 8AS
0161 834 7201 Ffacs 0161 833 0634
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
028 9023 8451 Ffacs 0289 023 5401
71 Lothian Road, Caeredin EH3 9AZ
0870 606 5566 Ffacs 0870 606 5588

Y Siop Llyfrau Seneddol
12 Bridge Street, Parliament Square
Llundain SW1A 2JX
Archebion ffôn 020 7219 3890
Ymholiadau cyffredinol 020 7219 3890
Archebion ffacs 020 7219 3866

Asiantau Achrededig
(gweler Yellow Pages)

a thrwy lyfrewerthwyr da

ISBN 0 10 000000 0